VOGELWAARNEMINGEN

VAN EYERLAND I EN II

door P. B. Jansen, Breda.
Foto: Dr. D. R. Kreger.

Hoewel de tijd van half Juli tot half Augustus in de vogelwereld erg stil is, hebben wij op Texel toch nog vele interessante waarnemingen gedaan. Het broedseizoen is bijna geheel beëindigd, de trek is nog heel gering. Maar in de Muy waren tijdens het eerste kamp de lepelaars nog in de kolonie, begin Augustus waren deze verdwenen. We konden echter geregeld op de slikken bij de Cocksdorp flinke troepen lepelaars bewonderen. Na de vloed, bij het droogvallen van het slik kwamen van alle kanten troepen strandvogels aangevlogen, duizenden en duizenden, van allerlei soort, daaronder ook de fantastisch witte lepelaars, die dan druk voedsel zochten. Vele middagen konden we, op de dijk gezeten, met de zon in de rug, van dit schouwspel genieten. Soms waren er troepen van 50 stuks ; een onvergetelijk gezicht als ze snel door het water lopen, met de snavel over de bodem, de manier waarop ze hun voedsel zoeken.

Wat de kluten betreft, we zagen er maar weinig en dat viel op. Zo hier en daar een paar, soms met een enkel jong erbij, alleen op Vlieland zagen we 26 Juli een 500 stuks, maar op 6 Aug. zagen we er daar ook maar drie.

Een aardig verschijnsel is ook het verdwijnen van de bergeenden in de maand Augustus. De bergeend verlaat in de nazomer zijn broedterrein, om in de Duitse Bocht te gaan ruien. Na de rui, zo in de loop van September, komt hij dan weer terug. Tijdens het eerste kamp zagen we in de Sluftervlakte, op het slik

bij de Cocksdorp en op Vlie nog bergeenden, maar tijdens het tweede kamp waren ze daar niet meer en toen zagen we alleen in de Waddenzee een paar kleine troepjes langsvliegen. (Wie van deze ruitrek van de bergeend meer wil weten lezе Ardea jaarg. 31, pag. 1-19 (1942).)

Kiekendieven en torenvalken maken deel uit van het landschap van Texel en dikwijls hebben we die ook bekeken. In de Muy was nog een nest van de grauwe kiekendief te zien met twee jongen. In het gebied van de Muy hadden volgens de bewakers 5-6 paren kiekendieven gebroed, zowel grauwe als bruine en 10-20 paren torenvalken ! De torenvalk was daar dan ook niet van de lucht. Vele deelnemers hebben bij de excursie naar de Muy in „het Oorlogsschip" de ransuilen bewonderd, het gebeurt niet alle dagen dat je deze zo mooi te zien krijgt.

Van de stern- en meeuwenkolonies was helaas niets meer te zien. Op de schorren achter de Eendracht waren nog enkele nesten van kokmeeuw en grote stern, op 9 Aug. werd het laatste door de zeer hoge vloed weggevaagd. Op deze broedplaatsen hadden dit jaar 6000 paren grote sterns gebroed en alle deelnemers zullen het schorre „starriet" wel niet meer vergeten.

We vonden nog een nestje van de sprinkhaanrietzanger ook in de Muy, met drie eitjes ; dit geheimzinnige vogeltje hoorden we in het tweede kamp verscheidene malen. Ook werden nog nesten ontdekt van de oeverzwaluw op verschillende plaatsen, bij de Krim een kleine kolonie van minstens 8 paren. Vlak bij het kamp zat een kneutje te broeden op 5 eitjes, tijdens het tweede kamp waren alle eitjes uitgekomen. Kneuen zijn talrijk op Texel en het viel op, dat zoveel mannetjes nog zo'n prachtig rode borst hadden. Tot zover over de vogels waar we nog nesten van zagen. De meeste soorten zagen we natuurlijk op het wad, dicht bij de Cocksdorp, waar het terrein van de voormalige polder „de Volharding" een van de aardigste waarnemingsplaatsen was. Duizenden vogels zijn hier altijd te vinden, bij vloed komen ze dan naar de dijk toe, bij eb gaan ze op de droogvallende slikken hun voedsel zoeken. Duizenden scholeksters, makkelijk te herkennen voor de beginners aan hun zwart met witte pakje en hun lange rode snavel, maar ook honderden groenpootruiters, bonte en krombekstrandlopers, bontbek- en strandplevieren, tureluurs, zwarte ruiters, rosse grutto's, steenlopers, hopen grote sterns, voortdurend schel schreeuwend met bedelende jongen, vissende dwergsterntjes, oeverlopertjes, die opgeschrikt hun schel sie-sie-sie-sie laten horen, wulpen en regenwulpen, dat alles is steeds boeiend, ook voor diegenen, die al die vogels al dikwijls hebben gezien. Voor de beginners is het wel lastig, al die grauwe vogels, die zoveel op elkaar lijken ; hoe onderscheid je nu een wulp van een regenwulp, een grutto van een rosse grutto, een tureluur van een groenpoot en van een zwarte ruiter ? Maar na enkele dagen goed opletten kwam er wat tekening in, de scholekster en de steenloper, de zilvermeeuw en het visdiefje, de tureluur en

Klutenbaby. Foto Kees Snijder.

de bonte strandloper in prachtkleed (met zwarte buik) kon je er dan uithalen, de allergrootste moeilijkheden waren dan overwonnen. Behalve de hierboven al genoemde soorten zagen we ook nog veel stormmeeuwen (vooral op Vlie zaten hiervan grote troepen), mantelmeeuwen, enkele Noordse sterns, zwarte sterns, lachstern, wilde eenden, slobeenden, zomer- en wintertaling, op Vlie ook nog een eidereend, Zilverplevieren, vooral in de Slufter, enkele goudplevieren, kleine strandloper, watersnip, kanoet, kievit, witgatje, meerkoet, dodaars, aalscholvers, blauwe reiger en zeekoet (enkele teerslachtoffers). Van de roofvogels zagen we op Vlie nog een buizerd en een sperwer. Bosduiven en holenduiven zijn hier ook algemeen ; een enkele patrijs en fazant (op Vlie veel). Enkele jonge koekoeken hebben we prachtig gezien, trouw gevoerd door hun pleegouders, een paartje graspiepers ! Tenslotte de zangvogels. Eksters zijn niet zeldzaam, een bonte kraai werd herhaaldelijk gezien, die heeft zeker de zomer op Texel doorgebracht, wat wel eens vaker gebeurt. Van de kleine zangertjes zagen we nog grasmus en kleine karekiet, veel trek was er nog niet. Ten slotte sluit de lijst met rietgors, groenvink, gele en witte kwik, leeuwerik, graspieper, huis- en boerenzwaluw, spreeuw en wielewaal, grauwe klauwier, paapje en tapuit.

Na deze enigszins droge opsomming moet ik als laatste de waarneming vermelden van een rosé spreeuw op de stormzondag 8 Aug. bij de Krimvlakte. Nu is deze rosé spreeuw voor Nederland een buitengewoon zeldzame vogel, die in deze eeuw nog maar éénmaal in ons land is gezien, n.l. 14 en 15 Juli 1932 op het Kampereiland, het zou dus de tweede waarneming van deze eeuw zijn ! Het gedrag kwam goed overeen met de beschrijving van de rosé spreeuw van 1932. Onze rosé spreeuw zat eerst alleen op een weiland en vloog later met een troep gewonen spreeuwen weg. De beschrijving van de vogel (die eigenlijk met geen andere soort te verwarren is) en van het gedrag geven mij de overtuiging, dat de determinatie goed is geweest. Alleen jammer, dat we hem niet allemaal hebben gezien.

Dit is dan in het kort een verslag van de vogelwaarnemingen van Eyerland I en II, als een herinnering voor de deelnemers en om onze lezers een idee te geven van de vogelrijkdom van Texel, zelfs in deze stille maand !